

31999R0659

L 83/1

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

27.3.1999

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 659/1999,

22. märts 1999,

millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 94,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

- (1) ilma et see piiraks teatavate sektorite jaoks määrustes ettenähtud spetsiaalset menetluskorda, peaks käesolev määrus kehtima kõikidele sektoritele antava abi suhtes; asutamislepingu artiklite 77 ja 92 kohaldamise eesmärgil on komisjonil olemasoleva abi läbivaatamisel, uue või muudetud abi suhtes otsuste tegemisel ning tema otsuste ja teatamiskohustuste täitmata jätmisega seotud meetmete võtmisel asutamislepingu artikli 93 alusel eripädevus otsustada selle üle, kas riigiabi sobib kokku ühisturuga;
- (2) komisjon on vastavalt Euroopa Ühenduste Kohtu pretendendiõigusele välja arendanud ja kujundanud asutamislepingu artikli 93 kohaldamise püsiva tava ning mitmete teatistega sätestanud teatava menetluskorra ja -põhimõtted; asutamislepingu artikli 93 menetluse tõhususe ja efektiivsuse tagamiseks on vaja seda tava määruse abil kodifitseerida ja tugevdada;

- (3) asutamislepingu artikli 93 kohaldamist käsitlev menetlusmäärus suurendab selgust ja arusaadavust ning õiguskindlust;
- (4) õiguskindluse tagamiseks on vaja määratleda asjaolud, mille alusel riigiabi loetakse olemasolevaks abiks; siseturu väljakujundamine ja tõhustamine on astmeliselt kulgev protsess, mis peegeldub riigiabi poliitika pidevas arengus; sellise arenemise tulemusel võivad teatavad meetmed, mis jõustamise hetkel ei kujutanud endast riigiabi, hiljem selleks saada;
- (5) vastavalt asutamislepingu artikli 93 lõikele 3 tuleb komisjonile teatada kõikidest uutest riigiabi andmise plaanidest ja neid ei tohi enne jõustada, kui komisjon on andnud selleks loa;
- (6) vastavalt asutamislepingu artiklile 5 on liikmesriigid kohustatud tegema koostööd komisjoniga ja esitama sellele kogu vajaliku teabe, et komisjon saaks täita talle käesoleva määrusega pandud kohustusi;
- (7) ajavahemik, mille jooksul komisjon peab lõpetama selle abi esialgse uurimise, millest tuleb teatada, peaks olema kaks kuud alates lõpliku teatise vastuvõtmisest või sellest, kui asjaomane liikmesriik on esitanud nõuetekohaselt põhjendatud teadaande, et ta käsitleb teatist lõplikuna, sest komisjoni poolt nõutav lisateave ei ole kättesaadav või on see juba esitatud; õiguskindluse tagamiseks tuleks see uurimine lõpetada otsusega;
- (8) kõikidel juhtudel, kui komisjon leiab esialgse uurimise tulemusel, et antav abi ei sobi ühisturuga kokku, tuleb alustada ametlikku uurimismenetlust, et komisjon saaks koguda antava abi sobivuse hindamiseks vajaliku teabe ja huvitatud pooled saaksid esitada omapoolsed seisukohad; huvitatud poolte õigusi saab kõige paremini kaitsta asutamislepingu artikli 93 lõikes 2 sätestatud ametliku uurimismenetluses;

⁽¹⁾ EÜT C 116, 16.4.1998, lk 13.⁽²⁾ Arvamus on esitatud 14. jaanuaril 1999 (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).⁽³⁾ EÜT C 284, 14.9.1998, lk 10.

- (9) pärast huvitatud poolte esitatud seisukohtade arvessevõtmist peaks komisjon oma uurimise lõpetama lõpliku otsusega niipea, kui kahtlused on kõrvaldatud; kui uurimine ei ole 18 kuu jooksul pärast menetluse algatamist lõpetatud, on kõnealusel liikmesriigil võimalik taotleda otsust, mille komisjon peaks tegema kahe kuu jooksul;
- (10) riigiabi eeskirjade korrektse ja tõhusa kohaldamise tagab komisjonile antav võimalus tunnistada ebaõigelt teabel põhinev otsus kehtetuks;
- (11) komisjon peaks läbi vaatama kõik ebaseadusliku abi juhud, et tagada asutamislepingu artikli 93 ning eriti selle lõikes 3 oleva teatamiskohustuse ja kavatsatud meetmete rakendamiskeelu järgimist; selguse ja arusaadavuse ning õiguskindluse huvides tuleb sätestada menetlus, mida sellistel juhtudel järgida; kui liikmesriik ei ole järginud teatamiskohustust või kavatsatud meetmete rakendamiskeeldu, siis ei tohiks komisjon olla seotud tähtajaga;
- (12) ebaseadusliku abi juhtudel peaks komisjonil olema õigus hankida kogu vajalik teave, mis võimaldaks tal otsust teha, ja vajaduse korral viivitamata taastada moonutatud konkurents; seepärast peab komisjonil olema võimalik võtta kõnealusel liikmesriigi suhtes ajutisi meetmeid; need meetmed võivad olla teabe esitamise, abi maksmise peatamise ja abi tagastamisega seotud korraldused; juhul kui ei järgita teabe esitamise korraldust, peaks komisjonil olema võimalus teha otsus kättesaadava teabe põhjal, ning kui ei järgita abi maksmise peatamise ja abi tagastamisega seotud korraldusi, anda asi otse Euroopa Kohtusse vastavalt asutamislepingu artikli 93 lõike 2 teisele lõigule;
- (13) ebaseadusliku abi puhul, mis ei sobi ühisturuga kokku, tuleks taastada tõhus konkurents; sel eesmärgil on vaja, et abi, sealhulgas ka intressid, tuleb viivitamata tagastada; tagastamine peab toimuma vastavalt siseriiklikus õiguses kehtivale korrale; selle korra kohaldamine ei tohiks komisjoni otsuse kohest ja efektiivset täitmist takistades raskendada tõhusa konkurentsi taastamist; selle tulemuse saavutamiseks peaksid liikmesriigid võtma komisjoni otsuse mõjususe tagamiseks kõik vajalikud meetmed;
- (14) õiguskindluse tagamiseks on vaja ebaseadusliku abi suhtes kehtestada 10-aastane aegumistähtaeg, pärast selle möödumist ei tohi tagastamist nõuda;
- (15) abi kuritarvitamisel võivad siseturu toimimisele olla samasugused mõjud kui ebaseaduslikul abil ja seda tuleks seetõttu käsitleda samasuguse menetluse kohaselt; erinevalt ebaseaduslikust abist on võimalik kuritarvitatud abi eelnevalt komisjoni poolt heaks kiidetud; seepärast ei tohiks komisjon abi kuritarvitamise korral kasutada abi tagastamisega seotud korraldust;
- (16) on asjakohane määratleda kõik võimalused, mis kolmandal isikul on, kaitstes oma huve riigiabiga seotud menetlustes;
- (17) vastavalt asutamislepingu artikli 93 lõikele 1 peab komisjon koostöös liikmesriikidega pidevalt kontrollima kõiki olemasolevaid abisüsteeme; selguse ja arusaadavuse ning õiguskindluse huvides tuleb kindlaks määrata selles artiklis nimetatud koostöö ulatus;
- (18) olemasolevate abisüsteemide ühisturuga kokkusobivuse tagamiseks ja vastavalt asutamislepingu artikli 93 lõikele 1 peaks komisjon tegema ettepanekud asjakohaste meetmete suhtes, kui olemasolev abi ei sobi või enam ei sobi ühisturuga kokku, ja algatama asutamislepingu artikli 93 lõikes 2 sätestatud menetluse, kui kõnealusel liikmesriik keeldub pakutud meetmeid rakendamast;
- (19) komisjonile tuleb võimaldada tõhusalt kontrollida komisjoni otsuste järgimist ning hõlbustada komisjoni ja liikmesriikide vahelist koostööd kõigi liikmesriikides olemasolevate abisüsteemide pideval kontrollimisel vastavalt asutamislepingu artikli 93 lõikele 1 ning selleks tuleb kehtestada üldine, kõigi olemasolevate abisüsteemidega seotud aruandekohustus;
- (20) kui komisjonil on tõsiseid kahtlusi, kas tema otsuseid täidetakse, peaks ta käsutuses olema lisavahendid, mis võimaldaksid tal saada vajalikku teavet, et kontrollida oma otsuste tegelikku täitmist; kohapealsed kontrollimised on sellel eesmärgil asjakohased ja kasulikud eriti siis, kui abi võidi kuritarvitada; seepärast peavad komisjonil olema volitused teha kohapealseid kontrollimisi ja liikmesriikide pädevad asutused peavad tegema komisjoniga koostööd, kui ettevõtja on sellise kontrollimise vastu;

- (21) selguse ja arusaadavuse ning õiguskindluse huvides tuleks komisjoni otsused avalikustada, järgides samal ajal põhimõtet, et riigiabiga seotud otsused on suunatud kõnealusele liikmesriigile; seepärast on otstarbekas kas täies ulatuses või kokkuvõtlikult avaldada kõik otsused, mis võivad mõjutada huvitatud poolte huve, või teha huvitatud pooltele kättesaadavaks selliste otsuste koopiad, kui otsuseid ei ole avaldatud või kui neid pole avaldatud täielikult; komisjon peaks oma otsuste avaldamisel järgima ametisaladuse hoidmisega seotud eeskirju vastavalt asutamislepingu artiklile 214;
- (22) komisjonil peaks tihedas koostöös liikmesriikidega olema võimalik vastu võtta rakendussätted, millega nähakse ette käesolevas määruses käsitletud menetlustega seotud üksikasjalikud eeskirjad; komisjoni ja liikmesriikide pädevate asutuste vahelise koostöö tagamiseks on asjakohane luua riigiabi nõuandekomitee, kellega konsulteeritakse, enne kui komisjon võtab vastu sätteid vastavalt käesolevale määrusele,
- iv) abi, mida peetakse olemasolevaks abiks vastavalt artiklile 15;
- v) abi, mida peetakse olemasolevaks abiks, kuna on võimalik teha kindlaks, et selle kehtestamise ajal ei olnud see veel abi, vaid on muutunud selleks hiljem ühisturu arengu tõttu ja ilma et liikmesriik oleks seda muutnud. Kui teatavad meetmed muutuvad abiks pärast tegevuse liberaliseerimist ühenduse õiguses, ei käsitleta neid meetmeid pärast liberaliseerimise kuupäeva enam olemasoleva abina;
- c) *uus abi* — kogu abi, see tähendab abikavad ja individuaalne abi, mis ei ole olemasolev abi, sealhulgas olemasoleva abi muudatused;
- d) *abikava* — mis tahes õigusakt, mille alusel võidakse ilma edasiste rakendusmeetmeteta anda individuaalset abi õigusaktis üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjatele, ja mis tahes õigusakt, mille alusel võidakse anda eriprojektiga sidumata abi ühele või mitmele ettevõtjale määramata ajaks ja/või määramata ulatuses;

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDOSA

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *abi* — meede, mis vastab kõikidele asutamislepingu artikli 92 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele;
- b) *olemasolev abi*:
- i) ilma et see piiraks Austria, Soome ja Rootsi ühinemisakti artikleid 144 ja 172, igasugune abi, mis enne asutamislepingu jõustumist oli olemas vastavates liikmesriikides, see tähendab abikavad ja individuaalne abi, mis kehtisid enne ja mida kohaldatakse ka pärast asutamislepingu jõustumist;
- ii) *heakskiidetud abi*, see tähendab komisjoni või nõukogu poolt heakskiidetud abikavad või individuaalne abi;
- iii) *abi, mida peetakse heakskiidetuks vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõikele 6 või enne käesolevat määrust, kuid vastavalt selle menetlusele;*

- e) *individuaalne abi* — abi, mida ei anta abikava raames, ja abikava raames antav abi, millest tuleb teatada;
- f) *ebaseaduslik abi* — uus abi, mis on kehtestatud vastuolus asutamislepingu artikli 93 lõikega 3;
- g) *abi kuritarvitamine* — abi kasutamine selle saaja poolt vastuolus otsusega, mis on vastu võetud vastavalt käesoleva määruse artikli 4 lõikele 3 ja artikli 7 lõigetele 3 või 4;
- h) *huvitatud pool* — mis tahes liikmesriik, isik, ettevõtja või ettevõtjate ühendus, kelle huve võib abi andmine mõjutada, eriti abi saaja, konkureerivad ettevõtjad ja ametiliidud.

II PEATÜKK

ABIST TEATAMISE KORD

Artikkel 2

Uuest abist teatamine

1. Kui vastavalt asutamislepingu artiklile 94 või muudele asjakohastele sätetele koostatud määrustes ei ole sätestatud teisiti,

teatab kõnealune liikmesriik kõikidest uue abi andmise plaanidest komisjonile piisavalt aegsasti. Komisjon teatab viivitamata kõnealusele liikmesriigile teatise kättesaamisest.

2. Teatise annab kõnealune liikmesriik kogu vajaliku teabe, et komisjon saaks teha otsuse vastavalt artiklitele 4 ja 7 (edaspidi "lõplik teatis").

Artikkel 3

Kavatsetud meetmete rakendamiskeeld

Vastavalt artikli 2 lõikele 1 ei kehtestata seda abi, millest tuleb teatada, enne kui komisjon on teinud või kui loetakse, et ta on teinud sellist abi lubava otsuse.

Artikkel 4

Teatise esialgne uurimine ja komisjoni otsused

1. Komisjon vaatab teatise läbi niipea, kui on selle kätte saanud. Ilma et see piiraks artikli 8 kohaldamist, teeb komisjon otsuse vastavalt lõigetele 2, 3 või 4.

2. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et meede, millest teatati, ei kujuta endast abi, siis võtab ta selle kohta vastu otsuse.

3. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et teatatud meetme ühisturuga kokkusobivuse kohta ei ole ilmnenud mingeid kahtlusi, kuivõrd see jääb asutamislepingu artikli 92 lõike 1 reguleerimisalasse, otsustab ta, et nimetatud meede sobib ühisturuga kokku (edaspidi "vastuväidete esitamata jätmise otsus"). Otsuses tuleb täpsustada, millist asutamislepingu erandit on kohaldatud.

4. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et teatatud meetme ühisturuga kokkusobivuse kohta ilmnes kahtlusi, otsustab ta algatada asutamislepingu artikli 93 lõikes 2 sätestatud menetluse (edaspidi "ametliku uurimismenetluse algatamise otsus").

5. Lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud otsus tehakse kahe kuu jooksul. See ajavahemik algab lõpliku teatise kättesaamisele järgnevast päevast. Teatist käsitletakse lõplikuna, kui komisjon kahe kuu jooksul alates teatise või mis tahes nõutud lisateabe kättesaamise päevast ei taotle täiendavat teavet. Seda ajavahemikku saab pikendada

komisjoni ja kõnealuse liikmesriigi nõusolekul. Vajaduse korral võib komisjon määrata lühema tähtaja.

6. Kui komisjon ei ole lõikes 5 ettenähtud aja jooksul teinud otsust vastavalt lõigetele 2, 3 või 4, peetakse abi komisjoni poolt heakskiidetuks. Kõnealune liikmesriik võib seejärel neid meetmeid rakendada, kui on sellest eelnevalt komisjonile teatanud ja kui komisjon ei ole vastavalt käesolevale artiklile teinud otsust teatise kättesaamisele järgneva 15 tööpäeva jooksul.

Artikkel 5

Taotlus teabe saamiseks

1. Kui komisjon leiab, et kõnealuse liikmesriigi vastavalt artiklile 2 esitatud teave teatatud meetme kohta ei ole täielik, palub ta esitada kogu vajaliku lisateabe. Kui liikmesriik vastab sellele taotlusele, siis teatab komisjon liikmesriigile vastuse kättesaamisest.

2. Kui kõnealune liikmesriik ei esita taotletud teavet komisjoni määratud aja jooksul või esitab selle puudulikuna, saadab komisjon meeldetuletuse, andes teabe esitamiseks vajaliku täiendava tähtaja.

3. Teatis loetakse tagasivõetuks, kui palutud teavet ei esitata ettenähtud tähtaja jooksul, välja arvatud siis, kui enne selle tähtaja lõppu on seda aega komisjoni ja kõnealuse liikmesriigi nõusolekul pikendatud või kui kõnealune liikmesriik on komisjonile teatanud nõuetekohaselt põhjendatud teadaandes, et ta käsitleb teatist lõplikuna, sest palutud lisateave ei ole kättesaadav või on see juba esitatud. Sellisel juhul algab artikli 4 lõikes 5 osutatud tähtaja kulg teadaande kättesaamisele järgnevast päevast. Kui teatis loetakse tagasivõetuks, teatab komisjon sellest liikmesriigile.

Artikkel 6

Ametlik uurimismenetlus

1. Ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses esitatakse kokkuvõtlikult asjakohased faktid ja õigusküsimused ning see sisaldab komisjoni esialgset hinnangut selle kohta, kas kavatsetud meetmel on abi iseloom, ja kahtlusi selle ühisturuga kokkusobivuse kohta. Otsuses kutsutakse kõnealust liikmesriiki ja teisi huvitatud pooli üles esitama märkusi ettenähtud aja jooksul, mis tavaliselt ei ületa ühte kuud. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon seda tähtaega pikendada.

2. Saadud märkused esitatakse kõnealusele liikmesriigile. Kui huvitatud pool seda potentsiaalse kahju tekkimise tõttu taotleb, siis ei avaldata kõnealusele liikmesriigile huvitatud poole andmeid. Kõnealune liikmesriik võib märkustele vastata ettenähtud tähtaja jooksul, mis tavaliselt ei ületa ühte kuud. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon ettenähtud tähtaega pikendada.

Artikkel 7

Komisjoni otsused ametliku uurimismenetluse lõpetamiseks

1. Ilma et see piiraks artikli 8 kohaldamist, lõpetatakse ametliku uurimismenetlus otsusega, nagu on ette nähtud käesoleva artikli lõigetes 2–5.

2. Kui komisjon leiab, vajaduse korral pärast kõnealuse liikmesriigi tehtud muudatusi, et meede, millest teatati, ei kujuta endast abi, siis võtab ta selle kohta vastu otsuse.

3. Kui komisjon leiab, vajaduse korral pärast kõnealuse liikmesriigi tehtud muudatusi, et teatatud meetme ühisturuga kokkusobivuse kohta ilmnenu kahtlused on kõrvaldatud, otsustab ta, et nimetatud meede sobib ühisturuga kokku (edaspidi "positiivne otsus"). Otsuses tuleb täpsustada, millist asutamislepingu erandit on kohaldatud.

4. Komisjon võib positiivsele otsusele lisada tingimused, mille täitmisel võib abi lugeda ühisturuga kokkusobivaks, ja sätestada kohustused, mis võimaldavad jälgida otsuse täitmist (edaspidi "tingimuslik otsus").

5. Kui komisjon leiab, et abi, millest teatati, ei sobi ühisturuga kokku, otsustab ta, et abi ei tohi kehtestada (edaspidi "negatiivne otsus").

6. Niipea kui artikli 4 lõikes 4 osutatud kahtlused on kõrvaldatud, võetakse otsused vastu vastavalt lõigetele 2, 3, 4 ja 5. Komisjon püüab oma võimaluste piires otsuse vastu võtta 18 kuu jooksul pärast menetluse algust. Seda tähtaega võib pikendada komisjoni ja kõnealuse liikmesriigi ühisel kokkuleppel.

7. Kui lõikes 6 osutatud tähtaeg on lõppenud ja kui kõnealune liikmesriik seda taotleb, siis teeb komisjon otsuse kahe kuu jooksul või kui ta ei esita seda täielikuna, nõuab komisjon teabe esitamist otsusega (edaspidi "teabe esitamise korraldus"). Otsuses määratakse kindlaks, millist teavet nõutakse, ja nähakse ette ajavahemik, mille jooksul see tuleb esitada.

Artikkel 8

Teatise tagasivõtmine

1. Kõnealune liikmesriik võib artiklis 2 osutatud teatise tagasi võtta, enne kui komisjon on teinud otsuse vastavalt artiklitele 4 või 7.

2. Kui komisjon on algatanud ametliku uurimismenetluse, lõpetab ta selle.

Artikkel 9

Otsuse tühistamine

Komisjon võib pärast seda, kui ta on andnud kõnealusele liikmesriigile võimaluse esitada omapoolseid märkusi, tühistada vastavalt artikli 4 lõigetele 2 või 3 ning artikli 7 lõigetele 2, 3 või 4 tehtud otsuse, kui see põhines menetluse käigus esitatud ebaõigel teabel, mis oli otsuse tegemisel määrav. Enne otsuse tühistamist ja uue otsuse tegemist algatab komisjon ametliku uurimismenetluse vastavalt artikli 4 lõikele 4. Artikleid 6, 7 ja 10, artikli 11 lõiget 1 ning artikleid 13, 14 ja 15 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

III PEATÜKK

EBASEADUSLIKU ABIGA SEOTUD MENETLUS

Artikkel 10

Kontrollimine, taotlus teabe saamiseks ja teabe esitamise korraldus

1. Kui komisjoni käsutuses on ükskõik millisest allikast saadud teave väidetava ebaseadusliku abi kohta, kontrollib ta seda teavet viivitamata.

2. Vajaduse korral taotleb komisjon teavet kõnealusest liikmesriigilt. Artikli 2 lõiget 2 ja artikli 5 lõiget 1 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

3. Kui liikmesriik artikli 5 lõike 2 kohasele meeldetuletusele vaatamata ei esita taotletud teavet komisjoni määratud tähtaja jooksul või kui ta ei esita seda täielikuna, nõuab komisjon teabe esitamist otsusega (edaspidi "teabe esitamise korraldus"). Otsuses määratakse kindlaks, millist teavet nõutakse, ja nähakse ette ajavahemik, mille jooksul see tuleb esitada.

Artikkel 11

Abi maksmise peatamise või abi ajutise tagastamise korraldus

1. Pärast seda, kui kõnealusele liikmesriigile on antud märkuste esitamise võimalus, võib komisjon vastu võtta otsuse, millega liikmesriigilt nõutakse ebaseadusliku abi peatamist, kuni komisjon on teinud otsuse abi ja ühisturu kokkusobivuse kohta (edaspidi "abi maksmise peatamise korraldus").

2. Pärast seda, kui kõnealusele liikmesriigile on antud märkuste esitamise võimalus, võib komisjon vastu võtta otsuse, millega liikmesriiki kohustatakse ebaseaduslikku abi ajutiselt tagasi nõudma, kuni komisjon on teinud otsuse abi ja ühisturu kokkusobivuse kohta (edaspidi "abi tagastamise korraldus"), kui on täidetud järgmised kriteeriumid:

— vastavalt kehtivale tavale ei ole kahtlusi, et asjaomane meede on oma olemuselt abi,

ja

— on vaja kiiresti tegutseda

ja

— on tõsine oht, et konkurendile tehakse olulist ja korvamatut kahju.

Tagastamisnõue kehtestatakse vastavalt artikli 14 lõigetes 2 ja 3 ettenähtud menetlusele. Pärast abi tegelikku tagastamist teeb komisjon otsuse tähtaja jooksul, mis kehtib abi puhul, millest tuleb teatada.

Komisjon võib anda liikmesriigile loa maksta seoses abi tagastamisega asjaomasele firmale ettevõtte päästamisabi.

Käesoleva lõike sätteid kohaldatakse ainult sellise ebaseadusliku abi suhtes, mida rakendatakse pärast käesoleva määruse jõustumist.

Artikkel 12

Korralduse täitmata jätmine

Kui liikmesriik ei täida korraldust abi maksmise peatamise või tagastamise kohta, võib komisjon sel ajal, kui ta asja talle kättesaadava teabe põhjal läbi vaatab, anda see otse Euroopa Ühenduste Kohtusse ja taotleda, et korralduse täitmata jätmine tunnistataks asutamislepingu rikkumiseks.

Artikkel 13

Komisjoni otsused

1. Võimaliku ebaseadusliku abi kontrollimise põhjal tuleb teha otsus vastavalt artikli 4 lõigetele 2, 3 või 4. Kui otsustatakse algatada ametlik uurimismenetlus, lõpetatakse menetlus artiklis 7 ettenähtud otsusega. Kui liikmesriik ei järgi teabe esitamisega seotud korraldust, tehakse see otsus kättesaadava teabe põhjal.

2. Ilma et see piiraks artikli 11 lõike 2 kohaldamist, ei ole komisjon võimaliku ebaseadusliku abi korral seotud artikli 4 lõikes 5 ning artikli 7 lõigetes 6 ja 7 sätestatud tähtajaga.

3. Artiklit 9 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 14

Abi tagastamine

1. Kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada (edaspidi "tagastamisotsus"). Komisjon ei nõua abi tagastamist, kui see on vastuolus ühenduse õiguse üldpõhimõttega.

2. Vastavalt tagastamisotsusele kuuluvad tagastatava abi hulka intressid, mille kohase määra kinnitab komisjon. Intressi maksakse ajavahemiku eest, mil ebaseaduslik abi oli abisaaja käsutuses, kuni selle tagastamise kuupäevani.

3. Ilma et see piiraks Euroopa Ühenduste Kohtu poolt vastavalt asutamislepingu artiklile 185 tehtud korralduste kohaldamist, toimub tagastamine viivitamata ja vastavalt kõnealuse liikmesriigi siseriiklikus õiguses kehtivale korrale, tingimusel et see võimaldab komisjoni otsuse kohest ja tõhusat täitmist. Sel eesmärgil ja juhuks, kui toimub siseriikliku kohtu menetlus, peavad kõnealused liikmesriigid võtma kõik vajalikud ja nende vastavas õigussüsteemis kättesaadavad meetmed, sealhulgas ajutised meetmed, ilma et see piiraks ühenduse õiguse kohaldamist.

Artikkel 15

Aegumistähtaeg

1. Komisjonil on õigus abi tagasi nõuda kümne aasta jooksul.

2. Tähtaja kulg algab päevast, mil abisaajale antakse ebaseaduslikku abi kas individuaalse abina või abikava raames.

Igasugune komisjonipoolne või komisjoni nõudmise peale liikmesriigipoolne ebaseadusliku abiga seotud tegevus katkestab nimetatud tähtaja kulgemise. Katkenud aegumistähtaja kulg algab iga kord uuesti. Tähtaja kulg peatub ajaks, mil komisjoni otsus on arutusel Euroopa Ühenduste Kohtus.

3. Abi, mille suhtes aegumistähtaeg on möödunud, loetakse olemasolevaks abiks.

IV PEATÜKK

ABI KURITARVITAMISEGA SEOTUD MENETLUS

Artikkel 16

Abi kuritarvitamine

Ilma et see piiraks artikli 23 kohaldamist, võib komisjon abi kuritarvitamise korral algatada ametliku uurimismenetluse vastavalt artikli 4 lõikele 4. Artikleid 6, 7, 9 ja 10, artikli 11 lõiget 1, artikleid 12, 13, 14 ja 15 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

V PEATÜKK

OLEMASOLEVATE ABIKAVADEGA SEOTUD MENETLUS

Artikkel 17

Koostöö vastavalt asutamislepingu artikli 93 lõikele 1

1. Komisjon peab kõnealuselt liikmesriigilt saama kogu vajaliku teabe, et koostöös liikmesriigiga kontrollida olemasolevaid abikavasid vastavalt asutamislepingu artikli 93 lõikele 1.

2. Kui komisjon leiab, et olemasolev abikava ei sobi või enam ei sobi ühisturuga kokku, teatab ta kõnealusele liikmesriigile oma esialgsest seisukohast ja annab talle võimaluse esitada ühe kuu jooksul omapoolsed märkused. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon seda tähtaega pikendada.

Artikkel 18

Ettepanek asjakohaste meetmete kohta

Kui komisjon leiab liikmesriigi poolt vastavalt artiklile 17 esitatud teavet silmas pidades, et olemasolev abikava ei sobi või enam ei sobi ühisturuga kokku, siis esitab ta soovitusel, milles pakub kõnealusele liikmesriigile asjakohaseid meetmeid. Võidakse soovitada eriti:

a) abikava sisulist muutmist

või

b) menetlusnõuete kehtestamist

või

c) abikava lõpetamist.

Artikkel 19

Asjakohaseid meetmeid käsitleva ettepaneku õiguslikud tagajärjed

1. Kui kõnealune liikmesriik kiidab pakutud meetmed heaks ja teatab sellest komisjonile, siis komisjon protokollib selle teabe ja teatab sellest liikmesriigile. Heakskiitmisega kohustub liikmesriik asjakohaseid meetmeid rakendama.

2. Kui kõnealune liikmesriik ei kiida pakutud meetmeid heaks, aga komisjon leiab selle liikmesriigi argumente arvesse võttes siiski, et need meetmed on vajalikud, algatab ta menetluse vastavalt artikli 4 lõikele 4. Artikleid 6, 7 ja 9 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

VI PEATÜKK

HUVITATUD POOLED

Artikkel 20

Huvitatud poolte õigused

1. Vastavalt artiklile 6 võib iga huvitatud pool esitada märkusi komisjoni ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse kohta. Igale huvitatud poolele, kes on selliseid märkusi esitanud, ja igale individuaalabi saajale saadetakse koopia otsusest, mis komisjon teeb vastavalt artiklile 7.

2. Iga huvitatud pool võib komisjonile teatada väidetavast ebaseaduslikust abist ja abi kuritarvitamisest. Kui komisjon leiab, et kasutada oleva teabe alusel ei ole seisukoha võtmine selles küsimuses piisavalt põhjendatud, teatab ta sellest huvitatud poolele. Kui komisjon teeb otsuse küsimuse kohta, millega esitatud teave on seotud, saadab ta otsuse koopia huvitatud poolele.

3. Kõik huvitatud pooled võivad taotluse korral saada koopia igast vastavalt artiklitele 4 ja 7, artikli 10 lõikele 3 ja artiklile 11 tehtud otsusest.

VII PEATÜKK

JÄRELEVALVE

Artikkel 21

Aastaaruanded

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile aastaaruanded kõikide olemasolevate abikavade kohta, mille suhtes ei ole artikli 7 lõikele 4 vastava tingimusliku otsusega kehtestatud mingeid spetsiaalseid aruandekohustusi.

2. Kui kõnealune liikmesriik ei ole meeldetuletusele vaatamata esitanud aastaaruannet, võib komisjon selle abikava suhtes menetleda vastavalt artiklile 18.

Artikkel 22

Kohapealne kontroll

1. Kui komisjonil on tõsiseid kahtlusi selle suhtes, kuidas täidetakse vastuväidete esitamata jätmise otsuseid, positiivseid otsuseid või tingimuslikke otsuseid, mis on seotud individuaalse abiga, peab kõnealune liikmesriik pärast seda, kui talle on antud võimalus esitada omapoolsed seisukohad, lubama komisjonil teha kohapealset kontrolli.

2. Et kontrollida asjaomase otsuse täitmist, on komisjoni poolt volitatud ametnikel õigus:

- a) siseneda kõikidesse asjaomase ettevõtte ruumidesse ja selle ettevõtja territooriumile;
- b) paluda kohapeal suulisi selgitusi;
- c) vaadata läbi raamatupidamist ja muid äridokumente ning teha või nõuda neist koopiaid.

Komisjoni võivad vajaduse korral abistada sõltumatud eksperdid.

3. Komisjon teatab kõnealusele liikmesriigile õigeaegselt ja kirjalikult kohapealsest kontrollimisest ning esitab volitatud ametnike ja ekspertide isikuandmed. Kui liikmesriigil on nõuetekohaselt põhjendatud vastuväiteid komisjoni poolt valitud ekspertide suhtes, määratakse eksperdid ühisel kokkuleppel liikmesriigiga. Komisjoni ametnikud ja eksperdid, kes on volitatud tegema kohapealset kontrolli, esitavad kirjaliku volituse, milles on täpsustatud kontrolli põhjus ja eesmärk.

4. Volitatud ametnikud liikmesriigist, kelle territooriumil kontrollimist tehakse, võivad selles osaleda.

5. Komisjon saadab liikmesriigile kontrolli tulemusena koostatud aruande koopia.

6. Kui ettevõtja on komisjoni otsusega vastavalt käesolevale artiklile määratud kontrollimise vastu, peab kõnealune liikmesriik osutama komisjoni volitatud ametnikele ja ekspertidele kontrollimisel vajalikku abi. Sel eesmärgil võtab liikmesriik pärast komisjoniga konsulteerimist vajalikud meetmed 18 kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist.

Artikkel 23

Otsuste ja kohtuotsuste täitmata jätmine

1. Kui kõnealune liikmesriik ei täida tingimuslikku või negatiivset otsust, eriti artiklis 14 osutatud juhtudel, võib komisjon anda asja otse Euroopa Ühenduste Kohtusse vastavalt asutamislepingu artikli 93 lõikele 2.

2. Kui komisjon leiab, et kõnealune liikmesriik ei täida Euroopa Ühenduste Kohtu otsust, võib komisjon lahendada küsimuse vastavalt asutamislepingu artiklile 171.

VIII PEATÜKK

ÜHISÄTTED

Artikkel 24

Ametisaladus

Komisjon ja liikmesriigid, nende ametnikud ja muud teenistujad, sealhulgas komisjoni määratud sõltumatud eksperdid, ei tohi avalikustada käesoleva määruse kohaldamisel saadud teavet, mille kohta kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus.

Artikkel 25

Otsuste adressaadid

Vastavalt II, III, IV, V ja VII peatükile tehtud otsused adresseeritakse kõnealusele liikmesriigile. Komisjon teatab nendest otsustest viivitamata kõnealusele liikmesriigile ja annab talle võimaluse teatada komisjonile, millist teavet see peab ametisaladuse hoidmise kohustuse alla kuuluvaks.

Artikkel 26

Otsuste avaldamine

1. Komisjon avaldab *Euroopa Ühenduste Teatajas* vastavalt artikli 4 lõigetele 2 ja 3 ning artiklile 18 koostoimes artikli 19 lõikega 1 tehtud otsuste kokkuvõtted. Kokkuvõttes sedastatakse, et otsuse koopia võib saada autentses keeles või autentses keeles.
2. Komisjon avaldab *Euroopa Ühenduste Teatajas* vastavalt artikli 4 lõikele 4 tehtud otsused autentses keeles. Autentses keelest erinevas keeles avaldatud *Euroopa Ühenduste Teatajas* on koos autentses keeles avaldatud otsusega ka otsuse olulisema osa kokkuvõtte kõnealus keeles.
3. Komisjon avaldab *Euroopa Ühenduste Teatajas* kõik vastavalt artiklile 7 tehtud otsused.
4. Artikli 4 lõike 6 või artikli 8 lõike 2 kohaldamise kohta avaldatakse lühike teade *Euroopa Ühenduste Teatajas*.
5. Nõukogu võib ühehäälselt otsustada vastavalt asutamislepingu artikli 93 lõike 2 kolmandale lõigule tehtud otsuste avaldamise *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Artikkel 27

Rakendussätted

Komisjonil on artiklis 29 sätestatud korras volitused võtta vastu rakendussätted, mis käsitlevad teatise vormi, sisu ja muid üksikasju, majandusaasta aruannete vormi, sisu ja muid üksikasju, tähtaegade üksikasju ja arvutamist ja artikli 14 lõikes 2 osutatud intressimäära.

Artikkel 28

Riigiabi nõuandekomitee

Moodustatakse riigiabi nõuandekomitee (edaspidi "komitee"). Komitee koosneb liikmesriikide esindajatest ja selle eesistujaks on komisjoni esindaja.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 22. märts 1999

Artikkel 29

Komiteega konsulteerimine

1. Komisjon konsulteerib komiteega enne rakendussätete vastuvõtmist vastavalt artiklile 27.
2. Komiteega konsulteerimine toimub komisjoni poolt kokkukutsutud koosolekul. Läbivaatamisele tulevad eelnõud ja dokumendid lisatakse koosoleku teatele. Koosolek toimub kõige varem kaks kuud pärast teate saatmist. Seda tähtaega võib kiireloomuliste küsimuste korral lühendada.
3. Võetavate meetmete eelnõu esitab komitee komisjoni esindaja. Tähtaja jooksul, mille määrab eesistuja lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest, esitab komitee eelnõu kohta oma arvamuse, vajaduse korral hääletades.
4. Arvamus protokollitakse; igal liikmesriigil on õigus paluda oma seisukoha protokollis kandmist. Komitee võib soovitada kõnealuse arvamuse avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.
5. Komisjon võtab komitee esitatud arvamust võimalikult suurel määral arvesse. Ta teatab komiteele, millisel viisil komitee arvamust on arvestatud.

Artikkel 30

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümne päeva pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Nõukogu nimel

eesistuja

G. VERHEUGEN